

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ: . FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ

Taraflar arasında görülen davada Ankara 1. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi'nce verilen 22/03/2016 gün ve 2012/9 - 2016/52 sayılı kararı onayan Daire'nin 17/10/2018 gün ve 2016/14730 - 2018/6413 sayılı kararı aleyhinde davalı/karşı davacı vekili tarafından karar düzeltilmesi isteğinde bulunulmuş ve karar düzeltme dilekçesinin süresi içinde verildiği de anlaşılmış olmakla, dosya için düzenlenen rapor dinlendikten ve yine dosya içerisindeki dilekçe, layihalar, duruşma tutanakları ve tüm belgeler okunup, incelendikten sonra gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı-karşı davalı vekili, müvekkilinin ODTÜ'de 2004 yılında lisansüstü öğrencilere ders verdiğini, derste kullandığı slaytlarda tüm hakların kendisine ait olduğunu, ODTÜ'nün uzaktan öğretim yaparak Çin'deki öğrencilere de bu dersi verdiğini, ama derse ilişkin slaytların birçoğunun müvekkilinin kendi hazırladığı slaytlar olduğunu, Türkiye'de bu dersin yalnızca müvekkili tarafından verilirken son birkaç yıldır isteyen herkesin sunumlarına erişebildiğini, seminer taleplerinin azaldığını, konu hakkında ODTÜ Enformatik Enstitüsü'ne 17.05.2011 tarihinde ihtarname çekilerek derslerde kullanılan müvekkiline ait özgün içeriğin kullanımının durdurulmasının ve yapılan yayının kapatılmasının istendiğini, ancak olumsuz yanıt alındığını ileri sürerek, yurt dışına yapılan ders yayınlarından müvekkiline ait olan içeriğin çıkartılmasını ya da yayınının durdurulmasını, içeriğin başkalarının kopyalanmış olma olasılığı ve müvekkilinin aynı içerikte eğitim ya da ders veremeyecek olmasından dolayı uğrayacağı zarara karşılık şimdilik 80.000.- TL maddi, 20.000.- TL manevi tazminatın tahsilini talep etmiştir.

Davalı/karşı davacı vekili, asıl davanın reddini istemiş; karşı davada ise, müvekkilinin, davacının kendisini akademik hırsızlıkla suçlaması sebebi ile zan altında bırakıldığını, bu olayın yayılması sebebi ile manevi zarara uğradığını ileri sürerek 30.000.- TL manevi tazminatın tahsilini talep etmiştir.

Davalı rektörlük vekili, davanın reddini istemiştir.

Mahkemece asıl davanın kısmen kabulüne karşı davanın reddine dair verilen kararın davalı/karşı davacı vekili ve davalı ODTÜ vekilince temyizi üzerine karar Dairemizce onanmıştır.

Bu kez davalı/karşı davacı vekili karar düzeltme talebinde bulunmuştur.

1-Dosyadaki yazılara, mahkeme kararında belirtilip Yargıtay ilamında benimsenen gerektirici sebeplere, bir kişinin kendisine ait olan eser ya da bilimsel bilgiler nedeniyle bunu kullanan kişilere karşı dava açmasının anayasal hak arama özgürlüğü kapsamında olup mahkemece karşı davanın reddinin yerinde olmasına göre, davalı/karşı davacı vekilinin karşı davaya yönelik HUMK'nun 440. maddesinde sayılan hallerden hiçbirisini ihtiva etmeyen karar düzeltme isteğinin reddi gerekir.

2-Davalı vekilinin asıl davaya yönelik karar düzeltme istemine gelince; 5846 sayılı FSEK uyarınca sahibinin hususiyetini yansıtan, özgün eser niteliğini haiz ve kanunda sayılan eser türlerinden birine giren fikri ürünler üzerinde eser sahiplerinin işleme, çoğaltma, yayma, temsil ve umuma iletim mali hakları bulunmaktadır. Davacı taraf kendisine ait bilimsel eser niteliğinde olan slaytların davalı ... tarafından izinsiz çoğaltılarak davalı üniversitede ders anlatımı sırasında izinsiz olarak temsil suretiyle kullanıldığı iddiasıyla eldeki davayı açmıştır. Davalı ... ise, söz konusu bilgilerin daha önce kamuya sunulan farklı kaynaklardan edinilen bilgiler olduğu ve davacıya ait eser olmadığı savunmasında bulunmuştur.

Mahkemece davalının davacıya ait slaytları % 11,9 oranında aynen ve izinsiz olarak ders anlatımında kullandığı gerekçesiyle asıl davanın kısmen kabulüne karar verilmiş ise de, bir bilginin bilimsel eser kapsamında korunabilmesi için öncekilerden farklı, özgün ve sahibinin hususiyetini yansıtmaya özelliğine sahip olması gerekmektedir. Ayrıca bilirkişi heyeti tarafından sunulan raporda da, "Turnitin" uygulamasındaki taramada davacının üzerinde hak iddia ettiği bilgilerin daha önce var olan bilgiler olduğu, davacının özgün ve bağımsız yeni bir eser ortaya koymadığının belirlenmesine rağmen bu bilgilerin davalı tarafından kullanılmasının eserden doğan hakları ihlal ettiğinin kabulü doğru görülmemiştir.

3-Kabule göre de, 5846 sayılı Kanun'un 33 ve 34. maddelerinde ilim ve edebiyat eserlerinin eğitim ve öğretim amacıyla kullanılması hukuka uygunluk sebebi olarak sayılmış olup FSEK'in "Temsil Serbestisi" başlıklı 33. maddesinde "Yayımlanmış bir eserin; tüm eğitim ve öğretim kurumlarında, yüzyüze eğitim ve öğretim maksadıyla doğrudan veya dolaylı kâr amacı gütmeksizin temsili, eser sahibinin ve eserin adının mutlak şekilde açıklanması şartıyla serbesttir" ve yine Kanun'un "Eğitim ve Öğretim İçin Seçme ve Toplama Eserler" başlıklı 34/1. maddesinde, "Yayımlanmış musiki, ilim ve edebiyat eserlerinden ve alenileşmiş güzel sanat eserlerinden, maksadın haklı göstereceği bir nispet dahilinde iktibaslar yapılmak suretiyle, hal ve vaziyetinden eğitim ve öğretim gayesine tahsis edildiği anlaşılan seçme ve toplama eserler vücuda getirilmesi serbesttir" şeklindeki düzenlemeler dikkate alındığında, davalı ...'ın slaytta yer alan bilgileri izinsiz olarak çoğalttığı ve söz konusu bilgileri ODTÜ'de eğitim sırasında kullandığı ileri sürülmesine rağmen, davalıya isnat olunan eylemin belirtilen kanuni düzenlemeler kapsamında isnat olunan eylemin temsil serbestisi ve eğitim istisnası kapsamında olup olmadığı değerlendirilmeden karar verilmesi de doğru görülmeyip Dairemizin 17.10.2018 tarih, 2016/14730 E.-2018/6413 K. sayılı onama ilamının bu sebeple de kaldırılarak mahkemece verilen kararın yukarıda açıklanan gerekçe ile bozulmasına karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda (1) numaralı bentte açıklanan nedenlerle, davalı/karşı davacı ... vekilinin karşı davaya yönelik karar düzeltme itirazlarının REDDİNE, (2) ve (3) numaralı bentte açıklanan nedenlerle, davalı/karşı davacı ... vekilinin asıl davaya yönelik karar düzeltme itirazlarının kabulü ile Dairemizin 17.10.2018 tarih, 2016/14730 E.-2018/6413 K. sayılı onama ilamının kaldırılarak kararın yukarıda açıklanan gerekçe ile BOZULMASINA, aşağıda yazılı bakiye 38,50 TL karar düzeltme harcının ve 3506 sayılı Yasa ile değiştirilen HUMK 442/3. maddesi hükmü uyarınca takdiren 477,45 TL para cezasının karar düzeltilmesini isteyen karşı davaya yönelik-karşı davacıdan alınarak Hazine'ye gelir kaydedilmesine, ödediği temyiz peşin, temyiz ilam ve karar düzeltme harçlarının isteği halinde karar düzeltme isteyen asıl davaya yönelik-davalı/karşı davacıya iadesine, 29/06/2020 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.